

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Toidukvaliteedikava raames toodetud tootest teavitamise ja toote müügi edendamise toetus” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 alusel.

2014. aasta 1. jaanuaril algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) programmiperiood 2014–2020, mille kaudu on Eestil *EL*-i liikmesriigina võimalik osaleda *EL*-i maaelupoliitikas ja saada osa *EL*-i maaelu arengu toetuste eelarvest. Maaelu arengu toetusi antakse „Eesti maaelu arengukava 2014-2020” (edaspidi *arengukava*) alusel, mis kiideti heaks Euroopa Komisjoni otsusega.

Toidukvaliteedikava raames toodetud toote teavitamise ja toote müügi edendamise toetuse (edaspidi *toetus*) eesmärgiks on põllumajandussektori konkurentsivõime parandamine läbi kõrgema kvaliteedi ning suurema turujõuga toodete turustamise edendamise.

Toetuse spetsiifilised eesmärgid on

- sektori konkurentsivõime parandamine läbi toidukvaliteedikavade raames toodetud toodete turustamise edendamise;
- tarbijate teadlikkuse tõstmine;
- kõrgema ja stabiilsema kvaliteediga toodete turule toomine.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakonna turu arendamise büroo peaspetsialist Jaanus Joasoo (tel 625 6263 jaanus.joasoo@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Helen Palginõmm (tel 625 6260 helen.palginomm@agri.ee). Keeleliselt toimetab määruse Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-s 1 on sätestatud määruse reguleerimisala.

Eelnõu § 2 kohaselt on toetus riigiabi komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75), artikli 49 tähenduses, kui toetatakse mittepõllumajandustoodete tutvustamisele suunatud teavitus- ja müügiedendustegevusi.

Maaelu arengukava reguleeriva määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 81 näeb ette erinevused *EL* riigiabi reeglite kohaldamiseks olenevalt sellest, kas toetatakse põllumajandussektorit või muid sektoreid.

Põllumajandustooteid tootvatele tootjatele antava toetuse puhul ei tule *EL* riigiabi eeskirjasid kohaldada tulenevalt nimetatud määruse artikli 81 lõikest 2. Selle kohaselt ei pea riigiabi

eeskirjasid ehk Euroopa Liidu Toimimise Lepingu (ELTL) artikleid 107–109 kohaldama selliste toetuste puhul, mis jäävad ELTL artikli 42 reguleerimisalasse. Artikkel 42 reguleerib põllumajandustoodete tootmist, töötlemist ja turustamist. Küll aga kohalduvad jätkuvalt muud määruse (EL) nr 1305/2013 asjakohased sätted. Põllumajandustoodete määratlemisel tuleb lähtuda ELTL I lisa toodud nimekirjast. ELTL I lisa ehk põllumajandustoote mõistet tõlgendatakse koostöös komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 1101/2014, 16. oktoober 2014, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 312, 31.10.2014, lk 1—923). Tulenevalt sellest, et kvaliteedikavades saavad osaleda nii põllumajandustoodet või jaekaubanduses realiseeritavat toiduks ettenähtud eriliste omadustega toiduainet tootvad isikud kui ka isikud, kes selliseid tooteid töötlevad, siis võib tekkida olukord, kus toetatakse ka mittepõllumajandustoodete turustamist. Kuna aga mittepõllumajandustoodete turustamiseks antav toetus jääb väljapoole ELTL artikli 42 reguleerimisala, tuleb mittepõllumajandustoodete tutvustamisele suunatud teavitus- ja müügiedendustegevuste jaoks toetuse andmisel kohaldada EL riigiabi eeskirjasid tulenevalt määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 81 lõikest 1. Kohaldatavaks riigiabi andmise aluseks on siinjuhul komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikkel 49. Nimetatud artikli puhul on abi saajaks teavitamis- ja müügiedendusmeetmeid rakendatavad tootjarühmad, kelle suhtes kehtivad seega ka samas määruses toodud tingimused.

Eelnõu §-s 3 on sätestatud nõuded toetuse taotlejale.

Eelnõu § 3 lõike 1 kohaselt võivad toetuse taotlejateks olla järgnevad juriidilised isikud või seltsingud:

1) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika seaduse § 91 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastav tulundusühistu, mittetulundusühing või seltsing.

Vastavalt Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 91 lõikele 1 töötab toidukvaliteedikava välja ja seda rakendab aktiivseid põllumajandustootjaid ühendav tulundusühistu, mittetulundusühing või seltsing ehk toidukvaliteedikava rakendav tootjarühm. Aktiivse põllumajandustootja mõiste on kirjeldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), artiklis 9.

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta alusel registreeritud toodet tootev ettevõtja või selliseid ettevõtjaid ühendav tootjate rühm. Antud määruse alusel toimub toodete registreerimine Euroopa Komisjoni poolt hallatavasse registrisse, mis on leitav aadressilt: <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>. Tooteid saab registreerida kas kaitstud päritolunimetuse, kaitstud geograafilise tähisena või garanteeritud traditsioonilise tootena. Juhused, kus ainult üks ettevõtja saab üksi esitada taotluse toote registreerimiseks on siiski erandlikud ning tavaliselt esitab taotluse ikkagi toodet tootvate ettevõtjate rühm. Määruse (EL) 1151/2012 artiklis 49 on välja toodud juhud, mil tootjate rühma saab moodustada ainult üks tootja:

Ühte füüsilist või juriidilist isikut saab käsitada rühmana, kui on tõendatud, et mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

a) asjaomane isik on ainus tootja, kes soovib taotlust esitada;

b) kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste puhul on määratletud geograafilisel piirkonnal omadusi, mis erinevad märgatavalt naaberpiirkondade omadustest, või erinevad asjaomase toote omadused naaberpiirkondades toodetud toodete omadustest.

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 (ELT L 39, 13.12.2008, lk 16–54) alusel registreeritud toodet tootev ettevõtja või selliseid ettevõtjaid ühendav tootjate rühm. Vastav määrus võimaldab geograafilise tähisena registreerida piiritusjooke ning vastav andmebaas on leitav - <http://ec.europa.eu/agriculture/spirits/index.cfm?event=searchIndication>. Kui reeglina saavad antud meetmest taotleda toetust tootjaid ühendavad tootjarühmad, siis teatud juhtudel võib taotluse esitada ka üksik ettevõtja. See saab toimuda juhul, kui mingit geograafilise tähisega toodet on tootmas ainult üks ettevõtja ehk siis ainult tema üks moodustabki tootjarühma.

4) nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.07.2007, lk 1–23) alusel mahepõllumajanduslikult toodetud toodete põllumajandustootjaid või töötlejaid ühendav tootjate rühm. Kuna mahepõllumajanduslikult tooteid tootvad põllumajandustootjad ei pea kvaliteedikavas osalemiseks moodustama eraldi tootjate rühma, vaid iga tootjat tunnustatakse eraldi, siis antud juhul võivad toetust taotleda ka põllumajandustootjate esindusorganisatsioonid, kelle liikmeteks on mahepõllumajandustootjad. Sellisel juhul esitab organisatsioon taotluse, kus toob välja oma liikmete nimekirjast mahepõllumajandussaaduste tootmisega tegelevad tootjad ehk need isikud, kes on taotletava toetuse eest elluviidavatest tegevustest otsesed kasusaajad. Sellest tulenevalt toimub ka vajadusel riigiabi määramine just nendele tootjatele. Samuti võivad taotlejateks olla mahepõllumajandustootjaid ühendavad tulundusühistud, mittetulundusühingud või seltsingud.

Eelnõu § 3 lõikega 2 sätestatakse nõuded toetuse taotlejale.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 1 sätestab, et taotlejal ei tohi olla riikliku maksu võlga või riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral peavad maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, olema tasutud. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohaselt jäetakse taotlus rahuldamata, kui taotleja ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele. Seega on PRIA-l õigus kontrollida kogu taotluste menetlemise ajal ja enne toetuse väljamaksmist taotleja ja toetuse saajal riikliku maksu võla olemasolu ning maksuvõla olemasolu korral selle ajatust ja maksete tasumist.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 2 sätestab piirangu, et toetust ei saa taotleda sellise kulu kohta, mille kohta on saadud toetust või taotletakse toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut või vähese tähtsusega abi. Eelkõige on siinkohal mõeldud teisi arengukava alusel antavaid toetusi või struktuurifondide vahenditest saadud abi ja toetust. Piirangu eesmärgiks on tagada, et ühe tegevuse elluviimiseks ei antaks toetust rohkem kui üks kord.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 3 sätestab, et kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või on saanud muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab tagasimaksmisele kuulunud summa olema tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud summas. Selle nõude eesmärgiks on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste

tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus ja jätkusuutlikkuse suurendamine.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 4 kohaselt ei tohi taotleja suhtes toimuda likvideerimismenetlust ega olla tehtud pankrotiotsust, samuti ei tohi olla parkroti seaduse kohaselt nimetatud ajutist haldurit. Pankrotiseaduse § 1 lõike 3 alusel on juriidilisest isikust võlgnik maksejõuetu siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 5 sätestab, et kui toetuse taotlejaks on seltsing, peavad kõik seltsinglased vastama lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele. Võlaõigusseaduse § 580 kohaselt moodustatakse seltsing seltsingulepinguga. Seltsingu näol ei ole tegemist juriidilise isikuga, vaid isikute koostöövormiga, mille vara on seltsinglaste ühisomanduses ja tehingu tegemine eeldab seltsinglaste ühist otsust, samuti vastutavad seltsinglased kolmanda isiku ees võetud kohutuste eest solidaarselt. Selleks, et seltsingu vormis tegutsev taotleja vastaks määruse § 2 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele, peavad nimetatud nõuetele vastama kõik seltsinglased.

Eelnõu § 3 lõike 2 punktides 6 ja 7 sätestatakse nõuded taotlejale, kes saavad määruse (EL) nr 702/2014 alusel riigiabi. Punkti 6 kohaselt ei tohi taotlejal olla täitmata Euroopa Komisjoni riigiabi tagasimaksmise korraldus. Komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikli 1 lõike 5 kohaselt ei kohaldata seda määrust abikavade suhtes, milles ei ole sõnaselgelt välistatud üksikabi maksmine ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korralduse abi tagasimaksmiseks.

Punkt 7 kohaselt ei tohi taotleja olla raskustes olev ettevõtja. Komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikli 1 lõike 6 kohaselt ei kohaldata seda määrust raskustes olevale ettevõtjale antava abi suhtes. Raskustes oleva ettevõtja mõiste on sätestatud komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikli 2 punktis 14 ning kehtida ei tohi ükski järgmistest tingimustest:

„a) kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga (v.a alla kolme aasta tegutsenud VKE), kes on akumulieritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumulieritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse tulemuse, mis ületab poolt märgitud osa- või aktsiakapitalist.” – piiratud vastutusega äriühinguteks loetakse osaühing, millel on osadeks jaotatud osakapital (äriseadustiku § 135), ja aktsiaselts, millel on aktsiateks jaotatud aktsiakapital (äriseadustiku § 221);

„b) äriühing (v.a alla kolme aasta tegutsenud VKE), kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest ja kes on kaotanud kogunenud kahjumi tõttu üle poole oma arvetel olevast kapitalist.”;

„c) kui asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele” – maksejõuetus on nähtus, mis iseloomustab ettevõtte majanduslikku seisundit, kuid ei tähenda iseenesest veel isiku pankrotti (mida reguleerib pankrotiseadus). Maksejõuetuse põhitunnus on, et võlgnik ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ning see suutmatus ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast

tulenevalt ajutine¹. Maksejõuetuse kontrollimisel tuleb lähtuda ettevõtte majandusaasta aruandest või FIE raamatupidamisest (bilansist);

„d) kui ettevõtja on saanud päästmisabi ning ei ole veel laenu tagasi maksnud või garantiid lõpetanud või on saanud ümberkorraldusabi ning tema suhtes kohaldatakse endiselt ümberkorraldamiskava” – seni ei ole ühelegi Eestis põllumajandusega tegelevale ettevõtjale antud ei päästmis- ega ümberkorraldusabi;

„e) ettevõtja puhul, kes ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul: i) on ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus olnud suurem kui 7,5 ja ii) on ettevõtja EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse olnud alla 1,0; ” – selle toetuse sihtgrupiks võivad olla vaid VKEd (väikese ja keskmise suurusega ettevõtjad, kelle kriteeriumid on määratletud komisjoni määruse (EÜ) nr 702/2014 lisas I).

Ettevõtja mittevastavust raskustes oleva ettevõtja kriteeriumitele hindab esimesena toetuse taotleja, PRIA saab ettevõtjaid kontrollida kas taotlusega esitatavate andmete järgi enne toetuse määramist või maksetaotlusega esitatud andmete järgi enne väljamakse tegemist. Seda, et toetatav ettevõtja ei vastaks raskustes oleva ettevõtja mõistele, on PRIA võimalik kontrollida äriregistrist majandusaasta aruannete järgi, ettevõtjate muude põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantud andmete järgi või kontrollides ettevõtja raamatupidamist.

Taotleja kinnitab taotlemisel oma allkirjaga, et ta vastab toetuse saamiseks esitatavatele nõuetele.

Eelnõu §-s 4 on määratletud nõuded toetatavatele tegevustele. Toetust saab taotleda ainult Euroopa Liidu siseturul toimuvate toidukvaliteedikava raames toodetud toodetele suunatud teavitamise ja müügi edendamise tegevuste elluviimiseks. Eelnõus ei ole ära määratletud kindlat tegevuste loetelu, mida toetuse raames võib teha, vaid taotlejale jäetakse selles osas rohkem valikuvõimalusi otsustamiseks, et milliseid tegevusi oleks kõige otstarbekam ellu viia. Teavitustegevuste toetamisel on antud lähenemine põhjendatud, kuna nende puhul on võimalik valida väga paljude erinevate lahenduste hulgast ning nende valikute piiramine võib raskendada planeeritud tegevuste elluviimist ning avaldada negatiivset mõju tegevuste lõppeesmärgi saavutamisele.

Sellest tulenevalt on §-s 4 paika pandud ainult üldine raamistik, mille piiresse peavad tegevused jääma. Kõik teavitamise ja müügi edendamise tegevused, mis toetuse eest tehakse, peavad olema suunatud tarbijatele, et tõsta nende teadlikust toidukvaliteedikavade raames toodetud toodetest. Lisaks peavad kõik tegevused toimuma EL-i siseturu piirides.

Eelnõu § 4 lõikes 2 on sätestatud, et toetatava tegevuse eesmärgiks peab olema tarbijale suunatud teavitustegevus, millega neid mõjutatakse ostma tooteid, mis on toodetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 16 lõike 1 punkti a punktides i- iii ja sama artikli lõike 1 punktis b nimetatud Euroopa Liidu või siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavade raames. Tarbija mõjutamise all mõistetakse siin info edastamist kvaliteedikavade raames toodetud toodete eriliste omaduste või nendes kasutatavate tootmisviisidega seotud eeliste kohta. Tarbijale edastatava info osas tuleb silmas pidada järgnevat. Näiteks toetatavate tegevuste raames tarbijatele pakutav toit peab vastama toiduseaduse §-des 38 ja 40 sätestatud nõuetele. Toiduseaduse §-de 38 ja 40 kohaselt peab olema tarbijale müüdav või muul moel üleantav toit märgistatud viisil, mis tagab toidu kohta

¹ http://www.just.ee/sites/www.just.ee/files/merike_varusk._maksejouetus_-_mis_see_on.pdf

vajaliku teabe saamise. Saadav toidualane teave peab olema tõene ning ei tohi tarbijat eksitada. Samuti ei tohi turustada toitu pärast müügipakendile märgitud tarvitamise tähtpäeva möödumist.

Teavitustegevuste puhul on oluline järgida ka reklaamiseaduses kehtestatud nõudeid. Reklaamiseaduse 2. peatüki kohaselt ei tohi näiteks viidata kauba või teenuse haigust, talitlushäireid ega väärandeid ravivale, leevendavale või tõkestavale omadusele, välja arvatud reklaamiseaduses sätestatud juhtudel, anda ebaõiget teavet kauba iseloomulike tunnuste, eelkõige selle omaduste, koostise, koguse, säilivuse, päritolu, valmistamis- või tootmismeetodi kohta, esitada kauba kohta valeteavet või omistada sellele eriomadusi, kui sellised omadused on kõigil sarnastel kaupadel.

Samuti on reklaamiseaduse 2. peatükis sätestatud põhinõuded reklaamile, eksitava reklaami keeld, lisaks on sätestatud võrdluse kasutamise kord reklaamis ja muud nõuded, millele reklaam peab vastama.

Eelnõu § 4 lõike 3 kohaselt ei või toetatav tegevus olla suunatud muude toodete ega ka üksikute kaubamärkide tutvustamisele, samuti ei tohi toetatava tegevuse raames ergutada tarbijat toodet ostma selle päritolu tõttu. Toote päritolu võib olla mainitud vaid juhul, kui see sõnum on teisejärguline. See tähendab, et toote päritolu ei saa olla peamine argument, mille väljatoomisega mõjutatakse tarbijat antud toodet ostma. Peamine argument peab olema kvaliteedikavade raames toodetud toodete tootmisviisi ja sellest tulenevalt tutvustatavate toodete erilisus.

Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75) artikli 49 lõikele 8 ei tohi ärgitada tarbijaid ostma toodet selle konkreetse päritolu tõttu, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1–29) II jaotises kehtestatud kvaliteedikavade alla kuuluvate toodete korral. Toote päritolu võib välja tuua tingimusel, et seda ei ole põhisõnumist enam rõhutatud.

Konkreetsete ettevõtjate ja kaubamärkide tutvustamisele suunatud teavitamise ja müügiesitustegevus ei ole abikõlblik.

Eelnõu § 4 lõikega 4 sätestatakse nõue, et juhul kui toetatav tegevus on suunatud nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta ELT L 189, 20.7.2007, lk 1–23 kehtestatud kvaliteedikava alusel toodetud toodete tutvustamisele, peab teabematerjalil olema komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga (ELT L 250, 18.09.2008, lk 1–84), artikli 57 alusel kehtestatud EL-i logo.

Eelnõu § 4 lõikega 5 sätestatakse nõue, et juhul kui toetatav tegevus on suunatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 artiklis 5 nimetatud päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste või artiklis 18 nimetatud garanteeritud traditsiooniliste toodete tutvustamisele, peab teabematerjalil olema komisjoni delegeeritud määruse nr 664/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012 seoses

kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu sümbolite kehtestamisega ning seoses teatavate päritolueeskirjade, teatavate menetluseeskirjade ning teatavate täiendavate üleminekueeskirjadega (ELT L 179, 19.06.2014, lk 17–22), artikli 2 alusel kehtestatud liidu sümbol.

Eelnõu § 4 lõikega 6 kehtestatakse nõue, et toetatava tegevuse elluviimist ei või alustada varem ning kulude tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. See tähendab, et taotleja ei või tegevuse elluviimisega seotud kohustusi võtta varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. Nimelt võib komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 artikli 6 lõike 1 kohaselt abi anda vaid nende tegevuste eest, millel on ergutav mõju. Sama määruse artikli 6 lõike 2 kohaselt loetakse abil olevat ergutav mõju, kui abisaaja on asjaomasele liikmesriigile esitanud kirjaliku abitaotluse enne projekti või tegevusega seotud töö alustamist.

Eelnõu § 4 lõige 7 sätestab, et toetatav tegevus peab olema põhjendatud, mõistlik, selge ja üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ning toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

Eelnõu §-s 5 on sätestatud mitteabikõlblikud kulud.

Toetuse raames ei ole abikõlblikud remondi- ja koolituskulud ning muud taotleja igapäevase majandustegevusega seotud üldkulud. Personalikulud on abikõlblikud vaid juhul, kui need on tekkinud toetatava tegevuse elluviimise ajal ja elluviimisega seoses, seega on näiteks puhkusetasu abikõlblik, kui puhkus on välja teenitud tegevuse elluviimise aja jooksul.

Mitteabikõlbliku kuluna on sätestatud ka kulud, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1144/2014 siseturul ja kolmandates riikides võetavate põllumajandustoodete teavitus- ja müügiesitamismeetmete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008 (ELT L 317, 04.11.2014, lk 56–70), alusel toetatavate tegevuste elluviimisega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1144/2014 alusel rahastab Euroopa Komisjon liikmesriikide sektoriorganisatsioonide poolt elluviidavaid teavitus- ja müügiesitamisprogramme (nt teavitus- ja müügiesitamisprogrammid puu- ja köögivilja või piimatoodete propageerimiseks), mille raames on samuti abikõlblikeks tegevusteks näiteks messidel osalemine ja teavituskampaaniate korraldamine. Seetõttu ei saa samade kulude hüvitamiseks toetust taotleda nii Euroopa Komisjoni poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1144/2014 alusel rahastatavatele teavitus- ja müügiesitamisprogrammi tegevustele kui ka käesoleva määruse alusel antavatele toetatavatele tegevustele.

Tegevuste elluviimise perioodil võib telefonile minev kulu olla kuni 50 eurot iga kuu kohta, mille jooksul toetuse raames tegevusi tehakse.

Eelnõu §-s 6 on sätestatud nõuded toetatava tegevuse raames tehtava kulutuse hinnapakumuse kohta.

Juhul, kui toetatava tegevuse raames tehtava kulu käibemaksuta maksumus ületab 3 000 eurot, peab taotleja olema tehtava kulu kohta saanud vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumust koos pakumuse tehniliste tingimuste loeteluga. Kui toetatava tegevuse raames tehtava kulu käibemaksuta maksumus ei ületa 3 000 eurot või kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse pakkuja, peab taotleja olema kulu kohta saanud vähemalt ühe hinnapakumuse. Juhtudel, kus hinnapakumuste küsimine ei ole tulenevalt ostetava teenuse iseloomust võimalik, ei pea hinnapakumust võtma. Sellisteks juhtudeks võivad olla näiteks tegevuste

elluviimiseks vajalik personali kulu või teavitustegevuste läbiviimisega seotud transpordikulu (näiteks vajadusel lennupiletite ostmine välismessil osalemise korral). Antud olukorras tuleb vastavate kulude kohta koos maksetaotlusega PRIA-le esitada §-s 15 nimetatud tegevuse elluviimist ning nende tasumist tõendavad dokumendid. Eelnõus ei ole välja toodud kindlat loetelu tegevustest, mille puhul hinnapakkumuste küsimine ei ole otstarbekas, kuna see võib piirata taotleja planeeritavaid tegevusi, kuid siiski tuleb siinkohal arvestada, et tegemist on pigem erandiga ning kõigil juhtudel, kus hinnapakkumuste küsimine on vähegi võimalik, peab taotleja seda ka tegema.

Nõutud arvul hinnapakkumused peab toetuse saaja esitama koos §-s 15 nimetatud maksetaotlusega. Toetuse taotlemisel ei ole hinnapakkumuste esitamine nõutud ning need võib asendada taotleja poolt koostatud tegevuse eeldatava maksumuse arvestusega, mis võivad põhineda näiteks messide puhul nende toimumise eelnevate aastate maksumustel.

Väljavalitud hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga. PRIA-l on õigus vajadusel võrrelda väljavalitud hinnapakkumust turuhindadega. Väljavalitud hinnapakkumus peab olema objektiivselt põhjendatud, samuti kui taotleja ei vali kõige odavamalt hinnapakkumust, tuleb kallimate hinnapakkumuste hulgast tehtud valikut põhjendada. Antud nõue on vajalik kunstliku hinna tõstmise vältimiseks.

Juhul kui taotlejal ei ole võimalik saada kolme võrreldavat hinnapakkumist, on tal põhjendatud juhtudel, näiteks kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse pakkuja, õigus saada vähemalt üks hinnapakkumus. Samas peab taotleja sellisel juhul esitama taotluses sellekohase põhjenduse.

Taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik, aktsionär või juhtorgani liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse või nõukokku. Samuti ei tohi hinnapakkujad olla omavahel seotud. Nimetatud piirangutega püütakse vältida taotleja ja hinnapakkuja ning hinnapakkujate omavahelisest seotusest tingitud kokkuleppetehinguid ja sellest tulenevat ebatervet konkurentsikeskkonda.

Hinnapakkumused võivad üldjuhul olla eesti või inglise keeles. Siiski, kui saadud hinnapakkumus ei ole ei eesti ega inglise keeles, on PRIA-l keeleseaduse § 8 lõike 1 kohaselt õigus nõuda taotlejalt nimetatud hinnapakkumise tõlget eesti keelde.

Eelnõu § 7 sätestab toetuse määra ja suuruse. Toetust antakse kuni 70% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 190 000 eurot.

Taotleja poolt tehtavad toetatavate tegevuste elluviimisega seotud personali kulud ning nendelt arvestatud maksud võivad moodustada kokku kuni 10 protsenti taotletava toetuse summast.

Eelnõu § 8 sätestab taotluse esitamise ja taotluse esitamise tähtaja.

Avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavate dokumentide esitamise tähtaja kuulutab välja PRIA, avaldades selle ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded. Veel peab taotleja esitama PRIA-le kavandatava tegevuse plaani, kus esitab andmed selle kohta, milliseid teavitustegevusi ta toetuse eest plaanib korraldada. Taotleja saab taotluse esitamise tähtajal esitada ainult ühe taotluse.

Taotluse allkirjastab taotleja ise või tema esindusõigust omav isik elektrooniliselt esitatava taotluse puhul digitaalallkirjaga või paberil esitatava taotluse puhul omakäeliselt. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 115 kohaselt peab taotleja esitama taotleja nõuetekohasuse

tõendamiseks taotleja seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendava volikirja. Dokumendid esitatakse originaaldokumentidena, kui määruses ei ole ette nähtud dokumendi ära kirja esitamist.

Eelnõu §-s 9 on sätestatud avalduse ja kavandatava tegevuse plaani kohta esitatavad nõuded ning koos nendega esitatavad dokumendid.

Taotleja esitab PRIA-le oma nõuetekohasust tõendavad dokumendid. Avaldus ja tegevuse plaan peavad sisaldama teavet, mille alusel saab kindlaks teha määruse tingimuste täitmise.

Eelnõu § 9 lõike 1 punkti 5 sätestatakse nõue taotlejale, mille kohaselt peab ta kinnitama, et ta vastab komisjoni määruse (EL) 702/2014 artikli 2 punktis 2 nimetatud kriteeriumitele. Antud kinnitus on vajalik, kuna komisjoni määruse (EL) 702/2014 artikli 49 raames saab abi anda ainult mikro- väike ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kuid mitte suurettevõtjatele. Seega on siinkohal vajalik ka antud kinnitus, et taotleja mahub oma näitajatelt komisjoni määruse (EL) 702/2014 I lisa toodud VKE määratluse alla. Kuigi taotlejateks saavad meetmes olla ainult tootjarühmad, mis võivad tegutseda muuhulgas ka mittetulundusühingu vormis, siis komisjoni määruse (EL) 702/2014 I lisa kohaselt on ettevõtja majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist. Sellest lähtuvalt käsitletakse siinkohal riigiabi mõistes ka taotlemaid mittetulundusühinguid ettevõtjatena ning hinnatakse nende sobivust toetuse taotlemiseks vastavalt komisjoni määruse (EL) 702/2014 artikli 2 punktis 2 nimetatud kriteeriumitele.

Eelnõu § 9 lõike 1 punktiga 6 sätestatakse, et juhul kui toetust taotleb mahepõllumajanduslikult toodetud toodete põllumajandustootjaid või –töötlejaid ühendav tootjarühm, siis on vajalik esitada ka toetatavas tegevuses osalejate nimekiri. Seda põhjusel, et mahepõllumajandusega tegelevaid tootjaid tunnustatakse igat ühte eraldi ning PRIA-l ei ole seega andmeid, et millised tootjad on moodustanud toetust taotleva tootjarühma. Nimetatud tootjarühma võivad kuuluda lisaks ka mahepõllumajandusega mitte tegelevad tootjad, kuid toetuse eest elluviidavad tegevused peavad olema suunatud ainult mahepõllumajanduslikult toodetud toodete tutvustamisele ning nendes saavad osaleda samuti ainult mahepõllumajanduslikult toodetud toodete põllumajandustootjad või –töötlejad. Samas siseriiklike toidukvaliteedikavade puhul on vajalik Veterinaar- ja Toiduametile esitada toidukvaliteedikava tunnustamise taotlemiseks ka selles osalejate nimekiri ning juhul kui kavaga liitub uusi osalejaid, siis seda nimekirja täiendatakse. Antud nimekiri on leitav Veterinaar- ja Toiduameti koduleheküljelt.

Eelnõu § 9 lõikes 2 on nimetatud toetatava tegevuse plaanis esitatavad andmed. Tulenevalt sellest, et taotlejale ei ole ette antud kindlat abikõlblike kulude loetelu, mida toetuse eest teha võib, vaid pigem raamistik, mille ulatuses on võimalik taotlejal vastavalt enda vajadustele ja eesmärkidele tegevusi ellu viia, peab taotleja kavandatava tegevuse plaanis andma võimalikult detailse ülevaate kõigist planeeritavatest tegevustest koos sinna juurde käiva eelarvega.

Tegevuse plaanis peavadki olema välja toodud kõik teavitustegevustega seotud ürituste korraldamised ning nendel osalemised (messidel osalemine ja nende korraldamine, teabepäevade korraldamine koos nende toimumise koha ja kuupäevaga), samuti kõik muud teavitustegevused (näiteks infomaterjalide valmistamine, kvaliteedikava tutvustamiseks kodulehekülje loomine), mida plaanitakse. Kuna messide puhul ei ole piiratud sellest osavõtjate arv, siis on tegevuse plaanis vajalik välja tuua ka kõigi osalejate ülesanded, mida nad messil täidavad.

Tulenevalt sellest, et tegevused võivad toimuda kuni kahe aasta jooksul, siis taotluse esitamise hetkel ei pruugi veel teada olla näiteks kõikide taotluse esitamisest järgneva aasta messide

täpsed toimumise ajad. Sellisel juhul peab taotleja tegevuse plaanis välja tooma, et mitmest messist ta plaanib osa võtta ning samuti lisab sinna juurde eeldatava eelarve, et palju messil osalemine võib maksta. Eelarve saab põhineda näiteks eelmiste aastate messide kogemusel ning selles tuleb eraldi välja tuua, palju üks või teine kulu maksma läheb. Ehk taotleja ei esita mitte ainult messil käimise kogumaksumust, vaid toob sealjuures välja kuluartiklite loetelu. Näiteks kui palju maksab stendi pinna üür, selle kujundamine, transport, messil tootenäidiste pakkumine, stendi teenindajate töötasu jne.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse taotluse vastuvõtmise kord. PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ning taotluse tähtaegset esitamist.

Eelnõu §-s 11 on sätestatud taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine. PRIA kontrollib vastuvõetud taotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja toetatava tegevuse vastavust eelnõus sätestatud nõuetele. Nõutavad dokumendid on nimetatud §-s 8. PRIA võrdleb taotluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks kõiki andmeid omavahel, sh avalduses ja kavandatava tegevuse plaanis toodud andmeid omavahel ning neid andmeid tõendavates dokumentides esitatud andmetega. Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks kasutab PRIA ka teiste andmekogude andmeid.

Juhul kui taotluses või muudes käesoleva eelnõu alusel esitatud dokumentides on ilmsed ebatäpsused, määrab PRIA taotlejale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. PRIA-l on vajaduse korral õigus kontrollida taotluses esitatud andmete õigsust taotleja juures kohapeal. Kui taotluses esinevad puudused ja muud ilmsed ebatäpsused, määrab PRIA haldusmenetluse seaduse kohaselt tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudus kõrvaldatakse määratud tähtjaks, loetakse taotlus tähtaegselt esitatuks. Kui puudust ei kõrvaldata tähtaegselt, võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata. PRIA-l on vajaduse korral õigus kontrollida taotluses esitatud andmete õigsust ja dokumente taotleja juures kohapeal ning tema ettevõttes.

Haldusmenetluse seaduse § 15 lõike 1 kohaselt on haldusorgan kohustatud talle esitatud taotluse vastu võtma sõltumata selle puudustest, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Haldusmenetluse seaduse § 15 lõike 2 kohaselt määrab haldusorgan puuduste kõrvaldamise tähtaja, kui taotluses ei ole esitatud nõutud andmeid või dokumente või kui taotluses on muid puudusi. Taotluse läbivaatamata jätmise alused on sätestatud haldusmenetluse seaduse § 14 lõikes 6.

PRIA kontrollib, kas kõik omavahel võrreldavad andmed on samased, kas kõik võrreldavad andmed ja nende omavahelised seosed seda samasust kinnitavad ja kas on täidetud kõik eelnõus sätestatud nõuded.

Kui taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks taotleja, taotluse või toetatava tegevuse nõuetele mittevastavus, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohaselt taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestuse kohaselt.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse nõuetele vastavate taotluste hindamise ja taotluste paremusjärjestuse koostamine.

Taotluste hindamiseks ja taotluste paremusjärjestuse koostamiseks hindab taotlusi PRIA ning PRIA poolt moodustatud nõuandva pädevusega hindamiskomisjon, kuhu võib kaasata ka eksperte.

Hindamiskomisjon vaatab läbi taotlusi ja teeb ettepanekuid määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel. Tehtud ettepanekute põhjal koostab PRIA taotluste paremusjärjestuse. Taotluste paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus. Võrdsete hindepunktide summadega taotluste puhul eelistatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 3 punkti 9 alusel taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused.

Eelnõu § 13 lõikes 1 sätestatakse, et minimaalne hindepunktide summa toetuse taotluse rahuldamiseks peab moodustama vähemalt 30% maksimaalsest hindepunktide summast.

Eelnõu § 13 lõikes 2 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ei ületa toetatava tegevuse rahastamise eelarvet ja kõigi taotlejate puhul ületab neile antud hindepunktide summa minimaalset taotluse rahuldamiseks vajalikku hindepunktide summat (vähemalt 30% maksimaalsest hindepunktide summast), rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkti 3 alusel.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkt 3 sätestab, et kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele ning taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, rahuldatakse toetuse eelarve piires toetuse andmise tingimuste kohaselt kõik taotlused.

Eelnõu § 13 lõikes 3 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab toetatava tegevuse rahastamise eelarve, rahuldatakse taotluste hindamise tulemusel koostatud taotluste paremusjärjestuse alusel parimad taotlused Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkti 2 alusel.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 1 punkt 2 sätestab, et kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele ning taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele (vähemalt 30% maksimaalsest hindepunktide summast), rahuldatakse toetuse eelarve piires toetuse andmise tingimuste kohaselt hindamistulemuste alusel välja valitud ja vajaduse korral paremusjärjestusse seatud parimad taotlused.

Eelnõu § 13 lõikes 4 sätestatakse, et taotlus on nõuetele vastav, kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 13 lõikes 5 reguleeritakse olukorrad, kui taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus § 79 lõikes 6 sätestatakse, et maaelu arengu toetuse andmise tingimustes võib ette näha, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamise, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Toetuse summa vähendamine ei mõjuta maaelu arengu toetuse taotluste paremusjärjestust, kui paremusjärjestus on moodustatud enne toetuse summa vähendamist.

Eelnõu § 13 lõikes 6 sätestatakse, et kui taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse seletuskirjas Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohta esitatud seletuse kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus siis, kui taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta vähemalt ühele nõudele, mis on esitatud taotlejale, taotlusele või toetatavale tegevusele, kui nõuetele vastavat taotlust ei rahuldata põhjusel, et ta ei kuulu rahuldamisele hindamiskriteeriumite alusel või kui taotluses esitatud andmed ei ole õiged või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 60 kohaselt ei tohi anda toetusi isikutele, kelle puhul on tehtud kindlaks, et nad on toetuse saamiseks vajalikud tingimused tekitanud kunstlikult, vastupidiselt toetuste andmise aluseks olevate õigusaktide eesmärkidele.

Eelnõu § 13 lõike 7 kohaselt teeb PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

Eelnõu §-s 14 on sätestatud kohustused toetuse saajale, mis kaasnevad taotluse rahuldamise otsuse tegemisega. Tegevuse peab ellu viima kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Kavandatava tegevuse plaani raames tegevuste elluviimist tõendavaid dokumente on võimalik PRIA-le esitada kuni kaheksas osas ühe taotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Toetuse saaja on kohustatud saanud toetusraha sihipäraselt kasutama. Toetuse saaja on kohustatud toetuse mittesihipärase kasutamise korral saanud toetusraha PRIA nõudmisel tagasi maksma ning võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607) artikli 59 kohaselt lükatakse toetuse taotlus tagasi, kui toetuse saaja või tema esindaja takistab kohapealse kontrolli läbiviimist, välja arvatud vääramatu jõu või erandlike asjaolude korral.

Kuna toetuse taotluse esitamise hetkel ei pruugi taotlejal olla veel kogu informatsiooni ürituste kohta, millest kavatakse osa võtta (näiteks pole lõplikult selgunud ürituse toimumise kuupäev), siis sellest tulenevalt peab toetuse saaja esitama PRIA-le toetuse eest tehtavate tegevuste elluviimise perioodi vältel alates toetuse rahuldamise otsusest iga kvartali alguses nimekirja üritustest koos nende toimumise koha ja ajaga, mida toetuse raames korraldatakse või millel osaletakse. Nimekiri üritustega tuleb esitada vähemalt 10 tööpäeva enne iga kvartali algust. Kuna taotleja võib alustada toetatava tegevuse elluviimist alates PRIA-le taotluse esitamise päevast järgneval päeval, siis sellest tulenevalt peab taotleja koos taotlusega esitama ka esimese kvartali ürituste nimekirja.

Lisaks ei tohi toetuse saajal olla riikliku maksu maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Samuti ei tohi toetuse saaja suhtes olla algatatud

likvideerimismenetlust ega nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või välja kuulutatud pankrotti.

Eelnõu §-s 15 on sätestatud tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide esitamine.

Eelnõu § 15 lõikes 1 sätestatakse, millised dokumendid tuleb toetuse saajal pärast tegevuse täielikku või osaliselt elluviimist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIA-le esitada selleks, et PRIA saaks toetuse saajale toetuse välja maksta. Nõuetekohased dokumendid esitatakse PRIA-le koos maksetaotlusega.

Eelnõu §-s 16 on sätestatud toetuse maksmise ja maksmisest keeldumise alused. PRIA teeb otsuse toetuse maksmise kohta sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamise päevast. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud juhtudel tehakse toetuse maksmisest keeldumise otsus 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõige 3 sätestab, et PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist tehakse kindlaks taotluse rahuldamata jätmise alused või kui toetuse saaja ei ole täitnud toetuse saaja kohustusi.

Eelnõu § 17 sätestab, et määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata. Nimetatud dokumente säilitab PRIA kuni 2032. aasta 31. detsembrini.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.07.2007, lk 1-23), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608- 670), komisjoni määrus (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga (ELT L 250, 18.09.2008, lk 1–84), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1-29), komisjoni delegeeritud määrus nr 664/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012 seoses kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu sümbolite kehtestamisega ning seoses teatavate päritolueeskirjade, teatavate menetluseeskirjade ning teatavate täiendavate

üleminekueeskirjadega (ELT L 179, 19.06.2014, lk 17-22), nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008, põllumajandussaaduste ja toodete teavitamis- ja müügiesenduste kohta siseturul ja kolmandates riikides (ELT L 3, 5.01.2008, lk 1–9), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549– 607), komisjoni määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75).

4. Määruse mõjud

Toidukvaliteedikavade raames toodetud toodete teavitamis- ja edendamistegevused aitavad parandada sektori konkurentsivõimet, tõsta tarbijate teadlikkust kvaliteedikavade raames toodetud kõrgema lisandväärtusega toodete omadustest ja eelistest ning aitavad kaasa kõrgema ja stabiilsema kvaliteediga toodete turule toomisele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Euroopa Liidu ja siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades osalemist ning antud kvaliteedikavade raames toodetud toodete teavitamis- ja müügiesendustegevusi rahastatakse 84% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 16% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme „Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad“ kogueelarve on 1 miljon eurot, millest Euroopa Liidu osa on 84% (840 000 eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 16% (160 000 eurot).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Kuna Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot
Kantsler